Dato 27.09.2026
Byakraft AS/ v. Henning By Brandt

Høringsuttalelse – søknad om uttak av vann fra Sottjønna som reservevannkilde

Vi i Byakraft AS viser til søknad fra Frosta Vassverk om uttak av vann fra Sottjønna som reservevannkilde.

Byakraft AS, org.nr. 984 361 521, driver et kraftverk i nordenden av Byavatnet og ser med stor uro på at Frosta Vannverk ønsker å ta ut vann fra Sottjønna. Vi har konsesjon og fallrettighetene fra Byavatnet. Da vi fikk konsesjon for drift i 2000, var nedbørsfeltet på 23 km^2, hvor arealet ved Sottjønna var inkludert i beregningene. Det har vært drift av kraftverket siden 1911 og fram til i dag, kun avbrutt av en kortere periode fra 1987 til vi startet opp med nytt kraftverk og tilbakekjøp av fallrettighetene.

Vi legger til grunn at reservevannkilden vil bli brukt, og tar dermed høyde for et forbruk på opptil 2800 m^3 per døgn. Dersom Frosta Vannverk skal ta ut vann i det omsøkte volumet fra Sottjønna, vil dette redusere vårt nedbørsfelt med 28 %. Dette vil få store konsekvenser for drift og miljø i vassdraget fra Selbubekken og Byaelva helt ned til utløpet i sjøen. Som drivere av kraftverket har vi god kjennskap til nedbør og tilsig i området rundt Byavatnet. Området rundt Sottjønna består av fjell og bratt terreng. Å bruke hydrologiske data fra andre områder i distriktet vil derfor være svært misvisende. Et uttak fra Sottjønna på 2800 m^3 i døgnet i perioder med lite tilsig vil føre til en nedtapping på 1–1,5 meter per måned. Gjennomsnittlig tilsig for Sottjønna blir et svært misvisende beregningsgrunnlag for et så lite tjern med tilhørende topografi. Etter det vi erfarer, vil mangelen på hydrologiske data for området gi et feilaktig grunnlag for beregningene.

Vi i Byakraft AS er også svært bekymret for konsekvensene i nordenden av Byavatnet. Fra Byavatnet og fram til demningen går det en 1,2 km lang kanal med våtmarksområder bestående av siv og vannliljer, hvor svaner og ender har sitt habitat. Før 2005 var reguleringen av Byavatnet på om lag 2 meter, men vi fikk konsesjon på 10 cm om sommeren og 50 cm resten av året. Den reduserte reguleringen og vanngjennomstrømmingen har ført til gjengroing i kanalen. Dybden varierer, og er nede i 1 meter på de grunneste partiene. Dersom Frosta Vannverk får tillatelse til å tappe vann fra Sottjønna, vil dette redusere vanngjennomstrømmingen vesentlig og føre til ytterligere gjengroing av kanalen, og i verste fall total gjengroing.

Med redusert vanntilgang til Byakraft vil dette få negative miljømessige virkninger, ikke bare for Selbubekken, men også for Byavatnet og kanalen. På grunn av redusert vannmengde vil start og stopp av kraftverket forekomme vesentlig oftere, noe som vil ha stor betydning for den gytende sjøørretbestanden i Byaelva nedenfor kraftverket. Det er brukt betydelige beløp på tilrettelegging av gyteforhold for sjøørret i Byaelva de senere årene, og det er planlagt ytterligere arbeid høsten og vinteren 2026.

Statsforvalteren og NTNU har vært i Byaelva en rekke ganger og kan bekrefte at dette er et av Trondheimsfjordens beste vassdrag for gytende sjøørret.

Byakraft er helt avhengig av vanntilsiget fra områdene rundt Sottjønna for å oppnå økonomisk forsvarlig drift. Byakraft vil kreve økonomisk kompensasjon for tap som følge av en eventuell godkjenning av konsesjon til Frosta Vannverk.

Vi er også bekymret for framtidig behov for økte vannuttak, ettersom Frosta sannsynligvis vil få større behov for vann i framtiden som følge av vekst i grønnsaksindustrien og økning i antall innbyggere.

Oppsummering

Vi i Byakraft AS har forståelse for Frosta kommunes behov for en trygg og sikker reservevannforsyning. Samtidig vil et bortfall på 28% av nedbørsfeltet vårt gi betydelige konsekvenser for oss. Det bli svært vanskelig å drive på en god måte innenfor de konsesjonsvilkårene vi har i dag, både driftsmessig og økonomisk. Byakraft AS vil kreve økonomisk kompensasjon for tap som følge av en eventuell godkjenning av konsesjon til Frosta Vannverk.

Vi er også kritiske til om de miljømessige konsekvensene av et slikt vannuttak er tilstrekkelig utredet og hensyntatt, særlig dersom uttaket skjer i perioder med lav vannføring. Redusert vanntilgang vil føre til lavere vanngjennomstrømming, økt gjengroing og hyppigere start og stopp av kraftverket. Dette vil gjøre gyteforholdene for sjøørreten i Byaelva dårligere, og gi negative konsekvenser for et vassdrag som er anerkjent som et av Trondheimsfjordens viktigste for gytende sjøørret.